

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **30** let

V času od 1. do 15. septembra, **od ponedeljka do petka**, osebno na **Poljanski cesti 6**, **od 9.00 do 12.00 ure** vas vabimo, da **se vpišete** v novo, 31. študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Več kot 3500 študentov, več kot 50 programov, številne druge možnosti. Odkrili boste **izobraževanje** kot **način bivanja** in dobili **nov polet**. Tel.: 01 433 20 90

Več informacij:

<http://www.univerzazatretjeobd-drustvo.si/novosti.htm>

Poklon v spomin dr. Marinki Kremžar

V devetdesetem letu je preminula dr. Marinka Kremžar, specialistka splošne kirurgije, krajši čas tudi predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Spominjamo se, kako smo skupaj dneve in tedne prebili ob prevajanju dela Izobraževanje starejših v Franciji. Tako je nekdanja SFRJ dobila prvi vir vedenja o tem, kaj je izobraževanje starejših. Z Marinko Kremžar je jugoslovanska televizija posnela tudi prve filme na to temo. Ob njeni smrti smo odprli arhiv številnih člankov in posnetkov o Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. Našli smo mnoge, podpisane z njenim imenom. Pokazala je, da je treba kljubovati prevladujočemu mnenju, ki starejše sili, da po upokojitvi spremenijo življenje in se pričnejo umikati v socialno praznino, da se mora sleherni starejši učiti, iti v korak s časom, napredkom, družbo, znanostjo, da mora pridobiti novo znanje. Dr. Marinka Kremžar je bila kot Jonatan Livingston Galeb Richarda Bacha, tisti, ki leti visoko nad jato, drugače od drugih. Hvaležni smo ji.

Pregledna razstava o UTŽO Celje pod streho Osrednje knjižnice Celje

Z vpisom v septembru UTŽO Celje vstopa v svoje tretje desetletje! Celje, 2014

UTŽO Celje je najobsežnejša in celostna dejavnost Osrednje knjižnice Celje. Posvečena je neformalnemu izobraževanju starejših za kakovost življenja. Sodelovanje v izobraževalnih programih potrjuje in razvija kognitivne zmožnosti starejših študentov, krepi njihov pozitiven odnos do življenja in, kar se zdi pomembno tudi za druge generacije, pozitiven odnos do starosti in staranja. Za svoje delo je UTŽO Celje prejela številna priznanja. Tista najpomembnejša prihajajo od njenih študentov, posebno priznanje, Bronasti celjski grb, pa je prejela od občine. Zanimivo je, da je naziv »univerza« nekaterim sprva deloval strašljivo, ambiciozno. V zadnjih desetletjih se je tudi zahvaljujoč izobraževanju družbeni položaj starejših spremenil in zato so zdaj občutki povsem drugačni. Izobraževanje starejših je vredna in ustaljena dejavnost. Število članov (645), izobraževalnih programov (27) ter študijskih skupin (47) na UTŽO Celje nenehno raste. Ob dvajsetletnici delovanja se je zvrstil niz dogodkov: pregledna razstava o delovanju UTŽO, koncert, številne radijske in televizijske oddaje. (Vir: Slavica Hrastnik)

Več o zgodovini UTŽO na spletni strani Osrednje knjižnice Celje:

<http://www.knjiznica-celje.si/index.php/iz-zgodovine-univerze>

Množica zavzetih ustanoviteljev

V času odraslosti o času mladosti. UTŽO Škofja Loka je stopila na samostojno pot Škofja Loka 2014

V teoriji socio-kulturne animacije velja, da je v začetku najbolje, da se nova dejavnost v dobro lokalne skupnosti priključi obstoječim ustanovam. UTŽO Škofja Loka je tako zrasla v okvirih Društva upokojencev, do danes pa so se njene dejavnosti tako razvejale, da je napočil čas, da "dete" stopi na samostojno pot, a ohrani vredno sodelovanje s "starši". Predsednica UTŽO Škofja Loka Borjana Koželj je na ustanovnem zboru povedala: »Počasi smo rasli in dodajali nove vsebine in dejavnosti. Nazadnje je padla odločitev za samostojno pot in nastop v družbi. To ne pomeni, da naše delo ne bo še naprej namenjeno vsem starejšim v Škofji Loki. Univerza deluje v korist vseh upokojenih, invalidsko upokojenih, starejših brezposelnih. Še naprej se bomo trudili za boljši položaj te družbene skupine kot tudi za dobro medgeneracijsko sodelovanje. Še vedno bomo tesno sodelovali z Društvom upokojencev v skupnih akcijah, kot so Marinkina knjižnica, glasilo Mi o sebi, galerija Hodnik ...« Novo ime: Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka. (Vir: glasilo Mi o sebi)

Zaključek prve Poletne univerze v Ljubljani

Poletna univerza v Ljubljani je odprla nove možnosti izobraževanja v mestu. *Prof. dr. Ana Krajnc* je vodila petdnevni program *Spoznaj sebe in druge* s področja transakcijske analize. *Robert Mlakar* se je z udeleženci posvetil naprednim računalniškim programom.

Izšla je nova celostna raziskava o starejših Junij 2014

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani je izdala novo raziskavo s področja starejših, kjer avtorji primerjajo stanje v posameznih izbranih občinah: Mengeš, Komenda, Naklo, Puconci in Ljubljana. Zadnje poglavje soavtoric Sabine Jelenc Krašovec in Sonje Kump predstavi izobraževalne možnosti za starejše v naštetih lokalnih skupnostih. Poglavje se vsebinsko nanaša na vprašanje skupnosti, ne pa tudi oskrbe starejših, kajti izobraževanje ni oskrba starejših, tako kot izobraževanje mladih ni oskrba mladih. Ne glede na povedano je raziskava vreden vir za vse, ki jih vprašanje izobraževanja starejših zanima. Obseg: 193 strani / vezava: mehka / leto izida: 2014. ISBN: 978-961-235-686-6

Tretji letni forum Podonavja, konferenca ESUDR v osrčju Podonavja. Je sredi transformativnih časov zavladal konservativizem?

Dunaj, 25. junij 2014

Gabi Heinisch-Hosek, avstrijska ministrica za izobraževanje in ženske zadeve in *Sebastian Kurz*, avstrijski minister za zunanje zadeve in integracijo, predstavniki različnih držav Podonavja, raziskovalci in drugi so v dunajski mestni hiši razpravljali o *Podonavski strategiji* in stanju v regiji, pomenu heterogenosti regije in izobraževanja. Razprava je tekla o potencialih posameznih regij (podonavske, baltske itd.), makro ovirah za razvoj gospodarstva in o izobraževanju, znanju in

spretnostih. Govorci so opozorili na to, da ne bi smeli zapirati meja in oteževati mobilnosti mladih strokovnjakov, pa tudi, da ne bi smeli pristati na ustvarjanje preprostih del, ki zahtevajo malo izobrazbe in kvalifikacij, po drugi strani pa so, dokaj paradoksalno, "hvalili" potrebo, da pišemo univerzitetni študij na kožo gospodarstvu, razvijamo določne spretnosti namesto abstraktnega mišljenja. Vse to je že videno! Skozi zgodovino se v krizah ali ob nastopu konservativnih vlad pojavljajo želje po ožanju, zmanjševanju, po povratku k znanemu, k reguliranju. Odtok možganov, odhajanje mladih iz držav Podonavja je med največjimi vprašanji, ki bi se jim morali posvetiti tudi z rešitvami na področju izobraževanja (starejših) odraslih. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je ustanovna članica Podonavskega foruma civilnih organizacij. Konference se je udeležila *Dušana Findeisen*.

Claudia Guadarrama: Leseni čolni v Ulmu, 2014

Romunija je izgubila dva milijona prebivalcev. Do kdaj še tako?

Ulm, 10.-13. julij 2014

V Ulmu se je zaključil projekt *Ljubljena – spletena Donava* (nem. Die Gewollte Donau), ki ga je osnovalo Evropsko društvo DANET, katerega ustanovna članica je Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Zaključek projekta je potekal v okviru Podonavskega festivala, kjer so se udeleženci podrobneje seznanili tudi z *Evropsko podonavsko strategijo* in pregledali možnosti za nadaljnje sodelovanje v regiji (ustvarjanje delovnih mest na temelju starih obrti). Ogledali so si vrsto socialnih in skupnostnih ustanov, navezali stike z odgovornimi osebami. *Dušana Findeisen* je imela več nastopov z namenom, da predstavi izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje v Sloveniji ter znotraj evropskih okvirov. Znova se je odprlo vprašanje odhajanja mladih. V Romuniji, ki je imela do nedavno 24 milijonov prebivalcev, jih je zdaj le 22 milijonov. Mesto Ruse v Bolgariji je izgubilo četrtno svojega prebivalstva. Iz Slovenije se je odselilo nad 2000 oseb. V družbah znanja so odhajajoči neprecenljiva izguba.

Iz albuma fotografij medgeneracijskega projekta BigFoot

Zakaj ne medgeneracijsko?

V Sloveniji so nastali prvi medgeneracijski centri. Imajo svoj načrt dela, a morda potrebujejo tudi vzor, inspiracijo za obogatitev vsebine svojega delovanja. S čim se ukvarjati? Primer INTERGEN iz Velike

Britanije kaže, da se je moč ukvarjati z vprašanji (ne)uspešnosti šolarjev in dijakov. Z njihovimi (nizkimi) aspiracijami. Z osamljenostjo, oziroma socialno izločenostjo in vključenostjo starejših, s sovražnimi medgeneracijskimi stereotipi. Ta vprašanja premagujejo tako, da v bližnjih šolah povezujejo generacije, ustvarjajo priložnosti za učenje, dvigujejo aspiracije, omogočajo prenašanje spretnosti in znanja starejših, ustvarjajo trdno povezano skupnost. Centri delujejo ob pomoči številnih prostovoljcev. Ti sleherni teden organizirajo v osnovnih šolah pouk peke ali oživljanja opuščenih obrti kot so pletenje posebnih vzorcev ali igranje klavirja. Organizirajo zgodovinsko obarvane sprehode skozi mesto in koncerte, načrtajo in ustvarijo vrt, ustanovijo in vodijo šolski klub za čas po pouku. Vse to se zdi razmeroma preprosto, naloga medgeneracijskih centrov *Znaš, nauči drugega* pri slovenskih UTŽO mora biti širša. Delovanje prostovoljcev velja pospremiti z razvojem izobraževalnih programov s področja transakcijske analize, nutricionizma in kuhanja, etnologije, biovrtnarjenja, disleksije, podjetništva.

Več: <http://www.intergen.org.uk>

So mesta res starejšim prijazna? Infrastruktura, ki jo potrebujejo starejši med 65-im in 85-im letom starosti.

Julij 2014

Če pomislite na svoje neposredno okolje, kaj od naštetega je tam? Dobra, dolgo odprta lekarna, družinski zdravnik, dobri zdravniki specialisti, samopostrežna trgovina, zelene površine, dobre povezave z javnim prometom, redne maše v cerkvi, športne površine in športna ponudba, priložnosti za starejše, kulturna ponudba, izobraževalna ponudba, storitve za pomoč starejšim, spremljevalci za nakupe. (Vir: Franz Kolland, Generalalterstudie 2013)

Peter Karl Kresl in Daniele Ietri: Starajoče se prebivalstvo in konkurenčnost mest: Koristi za mestno gospodarstvo. UTŽO vpliva na ekonomijo mesta

Avtorja vsekakor plujeta proti toku, opozarjajoč na prispevek starejših k urbani ekonomiji in to v času postavljanja strategij "ustvarjalnih mest" in "mest znanja". Prevladujoči obravnavi starejših kot breme gospodarstva navkljub, avtorja poudarjata vitalnost in konkurenčnost, ki jo starejši prinašajo mestnemu gospodarstvu. Ti imajo lahko pozitiven vpliv na mestno središče. Starejši so močni uporabniki kulturnih, umetnostnih in izobraževalnih storitev in pomladijo mrtva mestna jedra. Delo obravnava vpliv starejših na 40 preučevanih mest v ZDA in Evropi. Omenja tudi Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje in njen vpliv na ekonomijo mesta, na kar smo župana tudi sami opozarjali že na začetku njegovega županovanja. Več: *The Aging Population and the Competitiveness Of Cities: Benefits to the Urban Economy* (Edward Elgar Publishing Ltd., 2010)

Iz slovarja konceptov

Medgeneracijsko učenje ni nov koncept. Poznamo ga stoletja dolgo kot vidik komunikacije med posamezniki, organizacijami in širšo družbo. Je proces, sredi katerega ljudje vseh starosti pridobijo spretnosti in znanje, iz vsakdanjih izkušenj pa gradijo tudi odnos do sebe in sveta ter oblikujejo vrednote. Pri tem uporabijo vse razpoložljive vire in se bogatijo z različnimi vplivi nase. Medgeneracijsko učenje navadno povezujemo z družino, v širši družbi pa se zgodi, ko se združimo, ko si želimo pridobiti znanje in se učiti.

Medgeneracijska praksa združuje posameznike, organizacije, širšo družbo na temelju namenske, obojestransko koristne dejavnosti, pri tem pa veča medsebojno spoštovanje generacij in gradi trdnejše skupnosti.

Medgeneracijsko delo temelji na pravi recipročnosti med generacijami. Primeri? Mladi prostovoljci, ki starejšim nudijo oporo, gredo z njimi po nakupih, jim berejo, jih obiskujejo na domu. Starejši prostovoljci, ki podprejo mlade starše. Malčki, ki obiščejo bolnike z demenco ali Alzheimerjevo boleznijo. Starejši, ki skupaj z mladimi v projektu razvijajo kulturno izmenjavo, uporabljajo metodo ustne zgodovine umetnosti. Ljudje, ki široko področje spremenijo v park.

Napovedujemo, vabimo

1. do 15. septembra, od ponedeljka do petka od 9.00 do 12.00 ure. Vpis v novo, 31. študijsko leto Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, Poljanska cesta 6

18. september 2014, Sofija, ob podpori Evropske komisije. Evropska konferenca "Učenje za nastanek družbe za vse generacije" (angl. Learning to make a Society for All Generations). Konzorcij partnerjev projekta ECIL bo predstavil nov spletni program za medgeneracijsko učenje, namenjen vodjem medgeneracijskega dela, praks in projektov

Foto Miklavž Čuk, 2014

V knjižnici Makse Samsa v Ilirski Bistrici si v tem in naslednjem tednu lahko ogledate razstavo fotografa Slovenske UTŽO Miklavža Čuka. Naslov razstave: Slovensko Primorje.

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net